

Clim-E-Do! a úspěšný swap

„Základní škola Chyšky se nachází v malé obci v severní části Jihočeského kraje v krásné přírodě. Ke škole patří školní zahrada, která je certifikovanou přírodní zahradou. Ve škole pracuji od roku 2008, na pozici koordinátora EVVO od roku 2014. Učím přírodopis, chemii, pracovní výchovu,“ píše paní učitelka Karolina Tvrdíková, která zároveň na škole působí jako zástupkyně ředitelky.

Environmentální výchova má ve škole dlouhou tradici, zapojují se do ní všichni – pedagogové, žáci i provozní zaměstnanci. Škola je zapojena do projektů Ekoškola, Recyklohraní a Les ve škole, škola v lese. Jsme zapojeni do sítě MRKEV.

Ekoškola, Recyklohraní i Les ve škole...

Program Ekoškola je mezinárodní vzdělávací program, jehož hlavním cílem je, aby žáci snižovali ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí a zlepšili prostředí ve škole a jejím okolí. Naše škola se zapojila v roce 2010. V roce 2012 jsme poprvé získali titul Ekoškola, úspěšně jsme ho obhájili v letech 2014, 2016, 2021 a 2024. V programu postupujeme podle principu 7 kroků – ekotým, analýza, plán, monitorování a vyhodnocování, informování, EVVO ve výuce, ekokodex. Zaměřujeme se na různé oblasti – voda, odpady, energie, prostředí školy, doprava, jídlo a svět, šetrný spotřebitel. Pořádáme akce pro celou školu, mezi tradiční patří Den Ekoškol, Den vody, Den Země, dále třeba zahradní slavnosti, konference na různá témata. Pravidelně se zapojujeme do akce Kampaň obyčejného hrdinství.

Recyklohraní je školní recyklační program pod záštitou MŠMT České republiky, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení. V průběhu roku získáváme body za plnění úkolů, za sběr baterií, tonerů, vysloužilých elektrospotřebičů, mobilů. Zapojujeme se také do celoroční hry.

Les ve škole, škola v lese je aktivita, které se účastní hlavně žáci prvního stupně a školní družina. Pracuje se podle metodiky vydané Terezou, nebo učitelé používají vlastní metodiky. Koncem školního roku získávají zapojené třídy titul Lesní třída na základě vyplnění Ozvěň z lesa.

Clim-E-Do!

Základní škola Chyšky se ve školním roce 2024/25 zapojila do projektu Clim-E-Do! Jedná se o přeshraniční projekt na klimatické vzdělávání ve spolupráci s rakouskými školami (zkráceně Klima tandem). Do projektu je zapojeno celkem 20 českých škol. V Jihočeském kraji to jsou ještě ZŠ Sira Nicholase Wintona Kunžak a Česko-anglické gymnázium z Českých Budějovic. Koordinátorem projektu je pro jižní Čechy Ekocentrum Cassiopeia. Naši partnerskou školou je Gymnázium Wilhering. Jak se nám přihodilo, že jsme se ocitli v tomto projektu? Při auditu Ekoškoly v minulém školním roce nám auditorka paní Eva Bínová z ekocentra Cassiopeia program představila a my jsme se pak přihlásili.

V průběhu podzimu se žáci 6. třídy seznamovali s problematikou klimatických změn a připravovali se na online schůzku s partnerskou školou. V prosinci sestavili projektový plán a hledali aktivitu, kterou by mohli pomoci ke snížení množství skleníkových plynů. Vzpomněli si na analýzu školy, kterou Ekotým prováděl minulý školní rok, byla zaměřena na oblast Šetrný spotřebitel. Tehdy jsme při vyhodnocování dotazníku týkajícího

se oblečení zjistili, že řada žáků a jejich rodičů neví, co je swap. A tak se šestáci rozhodli, že výměnu oblečení připraví.

Proč a jak pořádat swap

Nejdříve pátrali, kde a za jakých podmínek se oblečení vyrábí. Zjistili, že nejvíce oblečení vzniká v asijských továrnách, kde pracovní podmínky nejsou dobré. V továrnách pracují i děti. Zaměstnanci mají dlouhou pracovní dobu, dostávají nízké platy a pracují s jedovatými chemikáliemi. Oblečení se pak přepravuje na velké vzdálenosti. Překvapivou informací bylo, že ročně se vyhodí 78 milionů tun oblečení! Většina končí na skládkách nebo ve spalovnách.

Tyto poznatky žáky utvrdily v tom, že uspořádat akci, na které oblečení, které nenosíme, dostane druhou šanci, je dobrý nápad. A tak se vrhli do příprav. Zjišťovali informace o pořádání swapu, diskutovali o pravidlech swapu, vytvořili plakáty, sehnali stojany a ramínka, určili, kdo zajistí kulturní program, informační cedulky a občerstvení. Největší výzvou bylo odhadnout zájem o akci Swap. Na jedné straně se z toho mohl stát velký bazar, který by zahltal naši školu. Na druhé straně se mohlo stát, že by na akci nepřišel nikdo. Zvolili jsme variantu omezit počet kusů oblečení na 5 kusů a zároveň jsme nikoho nenutili se akce zúčastnit.

Byl to velký úspěch

Swap se uskutečnil ve čtvrtek 27. března 2025. Dopoledne probíhalo vybírání oblečení a jeho instalace na ramínka. V 15:30 byla akce zahájena krátkým kulturním vystoupením. Následně se návštěvníci pustili do hledání vhodných kousků oblečení.

Akce proběhla v příjemné atmosféře a v ideálním středním měřítku. Další den jsme zbytek oblečení nechali na chodbě, aby si žáci mohli vybrat, co by se jim líbilo. Mělo to velký úspěch a tak jsme vytvořili Swap koutek, ve kterém pokračuje výměna oblečení.

Zvážíme uskutečnění Swapu v příštím školním roce. Rádi bychom se zapojili do Swap festivalu, který pořádá Swap Prague.

Cílem akce bylo zvýšit povědomí o pomalé módě, ukázat, že oblečení není vždy potřeba kupovat v obchodě.

Závěrečná konference v Rakousku

Druhá online schůzka s partnerskou rakouskou školou proběhla 10. dubna 2025. Žáci si při ní navzájem sdělili, co se jim podařilo.

Ve dnech 23. a 24. dubna pak proběhla závěrečná konference v prostorách KIM Centra ve Weibernu. Zde se sešli žáci naší školy, žáci z Česko-anglického gymnázia z Českých Budějovic a studenti Gymnázia Wilhering. Po seznamovacích aktivitách každá škola ostatním představi-

la svůj projekt a následovala diskuse nad jednotlivými tématy. Komunikace probíhala v angličtině, v jazyce, který se všichni účastníci učí. Kdyby se komunikovalo v němčině, byli by čeští studenti znevýhodněni. Prožili jsme dva příjemné dny, žáci byli velmi spokojeni. Dokázali si, že se neztratí ve společnosti starších kamarádů z gymnázií. ■

Karolina Tvrdíková, zástupkyně ředitelky,
koordinátorka EVVO, ZŠ Chyšky
Foto: archiv ZŠ Chyšky

- Závěrečná konference - seznamovací aktivity
- ⬆ Kulturní vystoupení na swapu
- Žáci, kteří byli zapojeni do projektu – 6. třída a dva žáci 7. třídy.
- ➔ Swap